

Jätehuoltomääräysten päivittäminen, lausunto jätelautakunta Kolmekierrolle

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 17.02.2026 § 25
736/00.04.01/2025

Valmistelija

Autio-Nousiainen Kaisa, etunimi.sukunimi@tuusula.fi
Halonen Emmi
Heiska Helmi
Muje Lotta
Mäntynen Tiia
Paajanen Mikko
Suppula Veera

Lausuntopyyntö

Kuntien yhteinen jätelautakunta, jätelautakunta Kolmenkierto, on valmistellut ehdotuksen jätelain mukaisten jätehuoltomääräysten päivittämiseksi. Ehdotus koskee seuraavia kuntia: Hattula, Hausjärvi, Hyvinkää, Hämeenlinna, Janakkala, Järvenpää, Kerava, Loppi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula ja Valkeakoski.

Jätelautakunta päätti kokouksessaan 11.12.2025 § 56 pyytää lausuntoja jätehuoltomääräysten luonnoksesta Hämeen, Uudenmaan ja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, toimialueen kunnilta, kuntien ympäristö- ja terveydensuojeluviranomaisilta, Kiertokapula Oy:ltä ja alueen jätteenkuljettajilta.

Lausunto pyydetään toimittamaan jätelautakunnalle viimeistään 28.2.2026.

Esityksen pääasiallinen sisältö

Jätehuoltomääräykset on päivitetty edellisen kerran vuonna 2022. Jätehuoltomääräysten päivityksen tavoitteena on keventää jätehuollon ilmoitus- ja hakemusmenettelyjä, täydentää määräysten vaatimuksia vastaamaan käytännön työssä todettuja tarpeita sekä poistaa määräysten vanhentuneita osia. Päivitystyössä on huomioitu jätehuoltomääräysten tavoitteet estää jätteestä tai jätehuollosta aiheutuvia haittoja ja vaaroja terveydelle ja ympäristölle sekä edistää etusijajärjestyksen noudattamista.

Esitetyistä muutoksista keskeiset koskevat kompostointia, jätteen kuljetuksen keskeyttämistä ja sekajäteastian tyhjennysväliä. Lisäksi lietesäiliöiden tyhjennyksiin ja lietteen omatoimiseen käsittelyyn liittyviä määräyksiä on tarkastettu ja selkeytetty.

Määräyksiin esitettävät keskeiset muutokset

- Tekstiin korvataan termi sekalainen yhdyskuntajäte termillä sekajäte. Termi kuivajäte poistetaan.
- Määritelmään lisätään alue A ja alue B. Alueet vastaavat vuonna 2022 muodostettuja erilliskeräysvelvoitealueita, joihin ei ole tehty muutoksia. (2 §)
- Korttelikeräystä koskeva määräys muutetaan lähikeräyspisteeksi ja määräystä muutetaan vastuita selventävillä tarkennuksilla. (9 §)

- Yhteisen jäteastian käyttömahdollisuus rajataan vakiintuneen käytännön mukaisesti siihen, että jäteastiaa käyttävien kiinteistöjen välimatka voi olla korkeintaan kuusi kilometriä. Yhteistä biojäteastiaa tai kompostoria käyttävien kiinteistöjen välimatka voi alueella A olla korkeintaan 500 metriä ja alueen A ulkopuolella kuusi kilometriä. (8 §, 19 §)
- Kompostointia koskevaan määräykseen lisätään kompostorin vähimmäistilavuus 100 litraa/asuinhuoneisto tai vapaa-ajan asunto. (19 §)
- Rajataan yhteiskompostorin käyttö korkeintaan neljän huoneiston yhteiseksi. (19 §)
- Kompostoinnista tulee ilmoittaa muiden vaadittujen tietojen lisäksi tieto haittaeläinsuojauksesta ja lämpöeristyksestä. (19 §)
- Käytöstä poistettujen sähkölaitteiden, kuten pakastinarkun, käyttö kompostorina kielletään. (19 §)
- Kompostorin sijoittamista kiinteistöllä koskevat etäisyysvaatimukset poistetaan. (19 §)
- Sekajäteastian tyhjennysväliä koskevaa määräystä muutetaan siten, että tyhjennysväli on mahdollista pidentää 12 viikkoon hakemuksen sijaan omalla ilmoituksella, kun biojätteet lajitellaan kiinteistöllä erilliskeräysastiaan tai kompostoriin ja jäteastian koko on korkeintaan 240 litraa. (26 §)
- Tyhjennysvälejä koskevaan määräykseen lisätään, että vapaa-ajan asuntojen jäteastiat tulee tyhjentää kiinteistön käytössä oloaikana jätehuoltomääräysten mukaisesti, ja kuitenkin vähintään kerran vuodessa. (26 §)
- Jätteenkuljetuksen voi keskeyttää 12 kuukauden ajaksi kuuden kuukauden sijaan omalla ilmoituksella, kun vakituinen asuinkiinteistö tai muu ympärivuorokautisessa käytössä oleva kiinteistö on täysin käyttämättömänä. (35 §)
- Lietesäiliöiden tyhjennysvälit taulukoidaan selkeyden lisäämiseksi. Saostus- ja umpisäiliöt tulee tyhjentää vähintään vuosittain lukuunottamatta vapaa-ajan asuntoja, joiden osalta lietesäiliöiden tyhjennysväli pidennetään kolmeen vuoteen. (36 §)
- Lietteen omatoimiseen käsittelyyn liittyvää määräystä selkeytetään ilmoitus- ja poikkeushakemusmenettelyn osalta. (37 §)

Edellä lueteltujen muutosten lisäksi jätehuoltomääräyksiin esitetään yksittäisiä pienempiä tarkistuksia.

Esittelijä

ympäristövalvontapäällikkö Alho Marjo

Päätösehdotus

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää:

antaa jätelautakunta Kolmekierrolle jätehuoltomääräysten päivittämisestä seuraavan lausunnon:

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausunto

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta pitää jätehuoltomääräysten päivittämistä tarpeellisenä. Jätehuoltomääräyksiin on tuotu hyviä ja perusteltuja muutoksia, jotka vähentävät mm. jätehuoltoviranomaisen hallinnollista taakkaa ja täsmentävät olemassa olevia määräyksiä.

Ympäristölautakunta pitää jätehuoltomääräysten määritelmiin (2 §) ehdotettuja muutoksia ja lisäyksiä pääosin hyvinä ja selkeyttävinä. Ehdotuksessa jää kuitenkin epäselväksi, miksi termi ”sekalainen yhdyskuntajäte” ollaan muuttamassa ”sekajätteeksi”.

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan jätehuoltomääräyksissä olisi epäselvyyksien välttämiseksi syytä pitäytyä jätelain mukaisessa termistössä. Mikäli termi muutetaan, tulisi ainakin määritelmässä mainita, että sillä tarkoitetaan sekalaista yhdyskuntajätettä. Samoin mikäli määräyksissä käytetty termi sekajäte ei kaikilta osin vastaa jätelain mukaista sekalaisen yhdyskuntajätteen määritelmää, tulisi sekin määritelmässä ilmoittaa.

Yhteisen jäteastian perustamisesta on määräyksessä 8. Määräykseen on lisätty maksimietäisyydet yhteistä seka- tai biojäteastiaa käyttävien kiinteistöjen ja yhteisastian välillä. Ympäristölautakunta katsoo, että maksimietäisyyksien määrittäminen lisää tasapuolisuutta ja ennakoitavuutta asukkaiden näkökulmasta sekä varmistaa, että yhteisastia on tosiasiallisesti kiinteistöjen käytettävissä.

Kompostointia koskevaan määräyksestä (19 §) on esitetty poistettavaksi etäisyysvaatimukset. Tämä on hyvä siltä osin, kun poistaminen koskee etäisyyttä kiinteistön rajaan, koska Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan toimialueen sopijakunnissa on paljon tiivistä asutusta ja pieniä tontteja, jolloin etäisyyksien noudattaminen on voinut olla haasteellista. Ympäristölautakunta haluaa kuitenkin tuoda esille huolensa siitä, että tiiviillä asuinalueilla kompostien sijoittamisesta voi aiheutua haittaa esim. hajun ja tuhoeläinten osalta, jolloin voisi olla järkevää miettiä etäisyysvaatimusta naapurien asuinrakennuksiin. Lisäksi etäisyysvaatimuksen poistaminen vesialueesta ja talousvesikaivosta (15 m) olisi tarpeen jättää ennalleen mahdollisten ympäristö- ja terveyshaittojen minimoimiseksi. Ympäristölautakunta pitää hyvänä, että määräyksessä kielletään jatkossa kylmälaitteiden käyttäminen komposteina. Käytöstä poistetut sähkölaitteet ovat sähkö- ja elektroniikkaromua (SER), eikä niitä ole suunniteltu tai tarkoitettu kompostorikäyttöön.

Vieraslajien osalta tulisi määritellä mitä lisääntymiskykyiset kasvinosat ovat ja tästä lisätä esim. määräyksen 19 perusteluihin tekstiä. Lisääntymiskykyisiä kasvinosia ovat esimerkiksi siemenet ja juuret. Vieraslajien osalta on tärkeää lisätä määräykseen 19, että kiello koskee haitallisia vieraslajeja. Määräyksen 19 perusteluihin on syytä jättää linkki listaan haitallisista vieraslajeista.

Jäteastioiden tyhjennysvälejä koskevaan määräykseen 26 esitetään muutosta sekajäteastian vähimmäistyhjennysväliin siten, että pisin mahdollinen tyhjennysväli pitenisi 8 viikosta 12 viikkoon edellyttäen, että kiinteistöllä on biojätteen erilliskeräys tai kompostointi ja korkeintaan 240 l jäteastia. Aiemmin yli 8 viikon tyhjennysväli on vaatinut jätehuoltomääräyksistä poikkeamisen hakemista jätehuoltoviranomaiselta. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo, että muutos vähentää jätehuoltoviranomaisen hallinnollista taakkaa ja on myös asukkaiden kannalta positiivinen ja joustavuutta tuova muutos.

Ehdotuksen 36 §:ään on esitetty muutoksia kiinteistöjen lietesäiliöiden tyhjennysväleihin vähäisellä käytöllä olevien vapaa-ajan asuntojen osalta. Aiemmin kaikki käymäläjätevesiä sisältävät säiliöt oli tyhjennettävä vähintään vuoden välein, ja vain harmaavesilietettä sisältävät vähintään kolmen vuoden välein. Jätehuoltomääräysten luonnoksessa esitetään, että jatkossa kaikkien vähäisellä käytöllä olevien vapaa-ajan asuntojen säiliöiden vähimmäistyhjennysväli olisi kolme vuotta. Jätevesiliete olisi kuitenkin poistettava valmistajan antamien ohjeiden mukaan vähimmäisvelvoitetta useammin saostussäiliöistä, joita käytetään käymäläjätevesiä sisältävien jätevesien käsittelyyn.

On totta, että vähäisellä käytöllä olevilla vapaa-ajan asunnoilla lietesäiliöiden tyhjennystarve on vähäisempi kuin vakituisesti asutuilla kiinteistöillä tai paljon käytetyillä vapaa-ajan asunnoilla. Ympäristölautakunta pitää kuitenkin määräyksen tulkintaa ongelmallisena valvonnan kannalta. Vähäisen käytön määrittäminen voi olla käytännössä hankalaa. Lisäksi niin vapaa-ajan- kuin vakituisillakin asunnoilla on käytössä paljon vanhoja saostuskaivoja, joille ei ole olemassa valmistajan antamia ohjeita säiliöiden tyhjennysväleistä. Tällöin ei ole jätehuoltomääräysten perusteella selvää, kuinka usein säiliöitä tulisi tyhjentää.

Lietteiden omatoimista käsittelyä koskevasta määräyksestä 37 on esitetty poistettavaksi lietteiden vähäisyyden määritelmä tilanteessa, jossa kiinteistön jätevesijärjestelmässä käsitellään käymäläjätevesiä ja niiden omatoimiselle käsittelylle haetaan poikkeamista jätehuoltomääräyksistä. Määräyksen mukaan poikkeaminen voitaisiin myöntää, jos muodostuvan lietteen määrä on vähäinen ja se on kiinteässä muodossa, eikä sen käsittely kiinteistöllä aiheuta vaaraa tai haittaa ympäristölle tai terveydelle ja ympäristönsuojeluviranomainen puoltaa luvan myöntämistä. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo, että määritelmä olisi hyvä säilyttää viranomaisen toiminnan ennakoitavuuden ja tasapuolisuuden vuoksi.

Määräyksen perusteluissa on esitetty, että "lietettä ei saa levittää pohjavesialueella". Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan edellä mainittu lietteen levityskielto pohjavesialueella tulisi ilmetä määräyksestä, eikä ainoastaan perusteluista. Perusteluissa ei tule esittää sellaisia rajoituksia, joista ei ole määräyksessä määrätty. Omatoimisen käsitellyn lietteen levityskiellosta pohjavesialueelle tulee määrätä määräyksessä 37. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan omatoimisesti käsitellyn lietteen levittämisen kieltäminen pohjavesialueelle on perusteltua, kun otetaan huomioon asiasta mahdollisesti aiheutuvat ympäristö- ja terveyshaitat.

Ympäristölautakunta haluaa tuoda esille huolensa syväkeräysastioiden sijoittamisesta pohjavesialueille. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan syväkeräyssäiliöiden sijoittaminen pohjaveden muodostumisalueelle tai Vesioikeuden määrittämille vedenottamoiden lähi- ja kaukosuojavyöhykkeille tulisi jätehuoltomääräyksissä kieltää. Syväkeräyssäiliöiden asentaminen pohjaveden muodostumisalueelle ja/tai lähi- ja kaukosuojavyöhykkeelle voi aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen riskiä. Lisäksi sekajäte tai muu kotitalousjäte voi aiheuttaa riskin pohjaveden laadulle, jos kyseessä on huonokuntoinen tai huonosti pohjavesisuojaattu säiliö.

Tiedoksi

Jätelautakunta Kolmenkierto (sähköisesti)

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.